

PN-ip ilitsersuusiala

Peqqinnissaqarfimmi nakorsaatilerineq

Marsip 18. 2009

Ilitseruutip siunertaa

Nakorsaatit pillugit Inatsisartut Peqqussutaat nr. 1 maajip 12-ani 2005-imeersoq § 5 imm. 2 nalunaarutitaalu naapertorlugit, nakorsaatilerinermut tunngatillugu akisussaaffiit agguataarneqarnerat ilitsersuummi matumani aalajangersarneqarpoq.

Nakorsaasiisarneq, nakorsaatilik tunniussisarneq, peqqumaasivimmiititsineq atorunaakkanillu igitsisarneq pillugit maleruagassat napparsimavinni, peqqissaavinni, peqqissaasoqarfinni, angerlarsimaffinnut ornigullutik peqqissaasunut, meeraaqqerisunut kigutilerivinnut nakorsiartarfinnullu atuupput.

Ilitsersuummi kina pineqarpa?

Peqqinnissakkut sullissisut tassaapput ilinniakkatik tunngavigalugit sulisinnaatitaasut taakkulu ataanni inissisimallutik sulisinneqartut. Peqqinnissakkut sullissisut inatsisitigut sulisinnaatitaanermik piginnaatitaaffeqanngikkaluit, namminersuutissaminnik suliakkerneqarsimasut maleruagassiami matumani aamma pineqarput.

Peqqissaanermik suliallit tassaapput nakorsaanngitsut napparsimasunik nakorsaanermik peqqissaanermillu suliallit.

Kina nakorsaasinnaava?

Kikkulluunniit napparsimasunik ikiuisinnaapput, kikkulli kikkunnik ikiuisinnaanerat inatsisitigut kililigaavoq. Tassunga ilaapput nakorsanit allanillu immikkut akuerisaallutik piginnaatitaaffeqartunit allagarsiinikkut nakorsaasiussanik atuineq.

Aqutsisut akisussaaffiat

Nakorsaatilerineq nakorsaatinillu tunniussisarneq pillugit ilinniakkat tunngavigalugit illersorneqarsinnaasunik maleruagassaqaarnissaq aqutsisut akisussaaffigaat. Ilitsersuummi matumani pineqartut tunaartaralugit maleruagassiortoqassaaq. Maleruagassat nakorsaa-

nermut pineqartumut sulisullu ilinniarsimane-rannut misilittagaannullu naleqqussagaassapput.

Nakorsaatilerinermut atatillugu sulinerup aaqqissuussaaneragut sullissinerup pitsaanerpaaffissaminiinnissaata qulakkeernissaa aqutsisut akisussaaffigaat.

Nakorsaatilerinermi akornusersorneqannginnissaq aqutsisut qulakkiissavaat.

Napparsimavimmi uninnganermi angerlaler-nermilu napparsimasup kinnaassusersinissaa nakorsaatissaasalu suussusersinissaat napparsimasullu paasissutissinissaat pillugit maleruagassaqaassaaq.

Nakorsap akisussaaffia

Nakorsap nakorsatut sulinermini tassungalu ilanngullugu ikiorteqartarnermini peqqissaar-tumik ilumoorussamillu suliainik ingerlatsinissaminut pisussaavoq.

Nakorsap nakorsaasiinermi nakorsap allagartaliineragut aatsaat pissarsiarineqarsinnaasunik pisiniarfinnilu pisiassanik nakorsaatisiinermi nakorsaatit atorneqarfissaat, atorneqarfissarinngisaat, kingunerluuteqarsinnaaneri nakorsaatitukkanullu allanut akuliunneqarnermikkut sunniutaat, nakorsarisap nalilivi-gissallugit akisussaaffigaa. Napparsimasup nakorsaatitugassani pillugit ilisimatinneqareernermitigut akuersisimanerata qulakkeernissaa, nakorsap akisussaaffigaa.

Nakorsaatilerisussaq eqqortumik nakorsaatilerisinnaangorlugu nakorsaatitortitsinissamut inassuteqaatip sukumiissuunissaa, nakorsap qulakkiigassaraa. Nakorsaatip aqqa sakkortussusaa qanoq annertutigisumik qanorlu akulikitsigisumik atorneqarnissaa pisariaqarpallu qanoq ittuutillugit tunniunneqarnissaat nalu-naarsimassapput.

Oqaatigiinnarlugu taamatuttaaq oqarasuaatikkut nakorsaatissiisoqartillugu nakorsap

peqqinnissakkullu sullissisup inassuteqaatip paasilluarneqarnissaa qulakkiigassaraat.

Napparsimasoq aqqatigut inuullu normuatigut kinaassusersineqassaaq, nakorsallu nakorsaatip suunera qulaani taaneqareersutut qulakkiissavaa. Oqarasuaatikkut nakorsaatissiisooqartillugu peqqissaanermik suliallit inassuteqaatip nalunaarnissaa nakorsamullu inassuteqartumut nangillugu oqaatigissavaa, taassumalu akuersinermigut eqqortumik paasineqarsimanera uppersarsissavaa. Oqaasiinnakkut inassuteqarneq kingorna nakorsap allattugaatitut atsiortluni qularnaassavaa.

Peqqissaanermik sulialinnut suliakkiineq

Ataasiakaannguit eqqaassanngikkaanni (nakorsaatitugassanut inassuteqaasiorneq, sulisinnaannginnermut allatigullu pisortaqarfinnut atugassanik uppersarsaasiorneq toqusunullu uppersarsaasiorneq) nakorsaatilerineq ilanngullugu nakorsap ikiortiminut suliakkiisutiginnaavai.

Nakorsap ikiortiminut nakorsaatilik tunniussisinnaaneq inassutiginnaavaa. Ilinniakkat tunngavigalugit inatsisitigut illersukkamik sulisinnaatitaasut allallu suugaluartumik tunuliaquteqarlutik sulisut nakorsamit ikiortigineqarsinnaapput.

Pisariaqartitsineq naapertorlugu nakorsaq napparsimasut ataasiakkaat nakorsaatissaaninik inassuteqarsinnaavoq. Taamaattoqartillugu napparsimasup nakorsaammik pisariaqartitsinerata naliliiviginnaanissaa (nakorsaatip sakkortussusissaa, qanoq akulikitsigisumik tunniunneqartarnissaa annertunerpaaffiginnaasaa piffissaliunneqartullu naapertorlugit tunniussisarnissaaq), nakorsap peqqissaanermik sulialinnut suliakkiuttarpaa.

Nakorsat qullersaat nakorsaanerluuniit immikkut akisussaaffilik napaatinut ilisimaariluakkanut **nalinginnaasumik nakorsaasiut-takkanik** peqqissaanermik suliallit nakorsaasiinnaanerannut pisinnaatitaaffiliisinnaavoq. Nakorsaat taannarpiaq maleruagassiami nalunaarsimassaaq. Nakorsaatitornissamut inner-suut allattugaatinut nalunaarneqassaaq.

Peqqissaasut sulisinnaatitaanerat pillugu peqqussut § 13 **naapertorlugu** nakorsat peqqissaasut nakorsaasiinissaannut pisinnaatitaaffiliisinnaapput. Pisinnaatitaaffiliineq allagannorlugu nalunaarneqassaaq.

Peqqissaanermik suliallit akisussaaffiat

Inatsisitigut illersukkamik peqqissaanermik suliaqarsinnaatitaasut allallu nakorsap peqqusinera naapertorlugu sulisut, sulinerminni namminnerisaminnik akisussaaffeqarput.

Nakorsaatilik tunniussineq nakorsap maleruagassiaa naapertoqqissaarlugu pissaaq, peqqissaanermillu sullissisooq nakorsamik isumaqateqaaqarluni aatsaat nakorsaatitukkanik allannguisinnaavoq. Nakorsap ilitersuutaa sumiiffimmi ilitersuutitut akerliuppat, peqqissaanermik sullissisup nakorsaq pisariaqarpallu aqutsisut taamaattoqarneranik ilisimatissavaai.

Peqqissaanermik suliallip nakorsaasiinissamut inassuteqaat paatsoorneqarsinnaasutut isigiguniuk tamanna ilisimatitsissutigissavaa, pisariaqarpallu suliasaaq akisussaaffiginnaannginnamiuk suliarisinnaanagu nalunaarluni. Peqqissaanermik suliallip nakkutilliisinnaneq qularutigalugu illersorneqarsinnaasumik suliasaaq naammasisinnaasorinngikkuniuk tamanna nalunaarutigissavaa. Peqqissaanermik sullissisup kukkusooqarsimasoriguniuk paatsoortoqarsimasoriguniulluunniit suliamik naammasinnissinnaannginnini nalunaarutigissallugu pisussaaffigaa. Nakkutilliinnermut atatillugu maluginiagassasut peqqissaanermik suliallip nakorsamut ingerlateqqissavaai.

Nakorsaatilerinermini nakorsap nakorsaasiinnermini inassutaata naapertorneqarnissaa nakorsaasiussassallu puuata(nakorsaatilik anertussusileriikkanik poortuiviit, nakorsaatilik tunniussilernermini ikioraaviit kapuutissat assigisaallu) napparsimasup aqqanik inuuanillu nalunaaqutseerneqarnissaat, peqqissaanermik suliallip akisussaaffigaa. Napparsimasup kinaassusiata nakorsaasiussassallu puuani allassimasup nikingassuteqannginnissaat, peqqissaanermik suliallip qulakkiigassaraa.

Peqqissaanermik suliallip suliasa allanut suliarisassanngortissaguniuk ilitersuinissi pisussaaffigaa.

Allattugaatinut nalunaarsuineq

Napparsimaviup immikkoortortaani **nakorsaatitugassat allattuiffii** ataatsimoorussat ataasiinnaat atorneqassapput, allattuiffiit taakku napparsimasut ataasiakkaat pillugit allattuivinnut ilaatinneqassapput. Allattugaatit pappiaraappata nakorsaatitortitsinnermut inner-suussutit allattugaatiniit tigullugit nakorsaatilik

lerinermi atorneqarsinnaapput. Nakorsaatitor-titsinermit innersuussutit napparsimasup an-gerlareernerani allattugaatinut ilanngullugu toqqortarineqassapput.

Nakorsaatip aqqa sakkortussusaa, annertussu-saa, ullormut qanoq annertutigisumik qanorlu akulikitsigisumik atuinisaaq, pisariaqarpat qanoq ittuutillugu tunniunneqarnissaa qaqu-gulu taamaatinissaa, nakorsap nakorsaatissii-sup inassutigisani tamaasa allattuivimmu-ersarissumik nalunaarsussavaai. Nakorsap aqqa ulloq pisariaqarpallu nalunaaqutaq ilanngunneqassapput. Oqarasuaatikku- nakorsaatitugassinermi paasissutissat, peqqinnis-sakkut sullissisumit inassuteqaammik oqaan-nerqartumit, nakorsaatinut allattuivimmu- nalunaarneqassapput. Tamatuma saniatigut nakorsaasiussap aqqa sunalu pillugu nakor-saasiineq, nakorsaatitukkanut allattugaatini nalunaarsimasut innersuutiitigalugit allattu- gaatinut nalunaarneqassaaq.

Annertussusileriiqaanngitsunik nakorsaasi- nermi (ass. aammut imerpallasaatit sukkor- tunullu nakorsaat insulin), nakorsaat nakor- saatitukkanut allattugaatinut nalunaarneqas- saaq ima ilaneqartumik ”nakorsaatinut nalu- naarsuivik (skema) malillugu”, taamaattoqar- nerani nakorsaatilerinermi immikkut male- ruagassamik nalunaarsuiveqarneranik inner- suussisumik.

Inatsisit naapertorlugit peqqinnissakkut sullis- sisut nakorsaanermi peqqissaanermilu pia- reersaatit suliallu pillugit aqqissuussanik nalunaarsuinissaminut paasissutissiinissa- mullu pisussaaffeqarput. Taakku pillugit ma- leruagassat Peqqinnissakkut Nakkutilliisoqar- fiup Peqqinnissaqarfimmi suliat uppersaa- teqartinnissat pillugu ilitersuusaaani suku- miinerusumik allaaserineqarput.

Napparsimasut namminneq nakorsaatit- tukkaminnik isumaginnittarnerat

Napparsimasut ilaat napparsimavimmi unin- ganermi nalaani nakorsaatitukkatik nammin- neq isumagisinnaasarpaat, angjoqqaat aamma meeqqamik nakorsaatitugaat isumagisinnaa- sarpaat. Napparsimasup nammineq nakorsaa- timinik sulisunik ikiorneqarani isumannaat- sumik isumaginnissinnaanera ikiorneqarnis- samilluunniit neqeroorfigineqartariaqarnera

nalilivigissallugu, nakorsap nakorsaatissii- sup akisussaaffigaa.

Pisariaqarpat sulisut nakorsaatinut immik- koortiterivinnut immiussuissussisinnaapput, nakorsaatitortup aqqanik inuup normuanik nalunaakkamik paasissutissiissallutik nakor- saatitukkallu immiussat nalunaarsuiffiannik tunniussissallutik. Nakorsaatit

nalinginnarmiitinneqannginnissat peqqissaa- nermik sullissisut qulakkiigassaraataaq.

Napparsimasup nammineq nakorsaatitukka- minik isumaginnittup nakorsaatitugassani iisanngippagit sulisut tamanna akisussaaffi- ginngilaat. Sulisut taamaattoqarneranik paasi- saqarunik nakorsamut nalunaarutigissavaat taamaattoqarneralu allattugaatinut nalunaar- neqassaaq.

Nakorsaatit pisiniarfinni pisiassat naasu- nillu nakorsaasiat

Nakorsaatinik pisiassanik atuneq inatsisitigut ersarissumik aalajangersaavigineqanngilaq. Taamaammat peqqissaanermik sullissisup nakorsaatinut pisiassanut tunngatillugu sullis- sinera, peqqissaasut sulisinnaatitaanerat suli- nerallu pillugu inatsimmi: peqqissaasooq suli- nermini peqqissaartumik ilumoorussamillu suli- aminik ingerlatsinissaminut pisussaanera, maleruagassiallu suliffeqarfiup aqutsisuisuinit akuerisaallutik atuutsinneqartut sulinermi tunngavissaapput.

Napparsimaviit immikkoortortaanni nakor- saasarerup aqqissuussaanera imaakkajuttar- poq uninngasup nakorsartinnera nakorsamit tamakkiisumik akisussaaffigineqartarluni, tassungattaq ilaavoq pisiassanik nakorsaatit- torneq. Nakorsaatitorneq tamakkiisumik na- linginnaasumik nakorsap inassuteqaataa ma- lillugu pisarpoq. Peqqissaanermik sullissisooq nakorsamit akuerineqanngitsumik pisiassamik nakorsaatitortitsisooq akisussaatinneqarsinnaa- voq.

Napparsimasooq nakorsap nakorsaatissii- sutaasa saniatigut pisiassamik nunalluunniit naasu- inik sanaamik nakorsaatitorpat, nakor- saatitugaanut akuliunnergimigut sunniutigisin- naasaasa naliliviginissat siunertaralugu, su- lisup nakorsaq tamatumingga ilisimatittaria- qarjaa

Napparsimasoq nunap naasuiniq sanaanik nakorsaatitornissaminut ikiorneqarnissaminik noqqaassuteqarpat nakorsallu ajoqutaasorinn-gippagu, sulisut tamatumunnga ikiuussinnaa-sariaqarput.

Uninngareerluni angerlalermermi

Napparsimasut angerlareernermiini nakorsap inassutaa naapertorlugu nakorsarneqarsin-naaqqullugit taamatuttaaq nakorsiartarnerni nakorsaatitukkat allannguuteqartarnerannut tunngatillugu maleruagassaqaarnissaa, aqutsi-sut akisussaaffigaat.

Uninnganerup nalaani nakorsaatitukkat al-lannguuteqarsimappata angerlalermermi na-korsaatitukkat nalunaarsuiviat nutarterneqas-saaq. Napparsimasoq nakorsaatit aqqinik, ator-neqarfissaanik, qanoq ittuunerinik, sak-kortussusaannik annertussusissaannik, qanoq akulikitsigisunik nakorsaatitornissamik pisa-riaqarpallu nakorsaatitortitsinerup qanoq in-gerlanneqarnissaanik imalimmik nakorsaatit-ukkami allatuiviata assilineranik tunineqas-saaq. Peqissaasup angerlarsimaffimmut orni-guttartup nakorsaatitukkat isumagissappagit imaluunniit napparsimasoq utoqqaat illuanni paaqqutarinniffianniluunniit ineqarpat, nakor-saatitugaasa nalunaarsorsimaffiata assilinerata ssunga nassiunneqassaaq.

Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuaniit an-gerlartitaalernermi najukkami napparsima-vik/nakorsiartarfik nakorsaatitortitsinerup nanginneqarnissaa isumagineqaqqullugu, na-korsaatit allanngornerat pillugu piaarnerpaa-mik ilisimatinneqassaaq. Uninngassutaasima-sut pillugit allagaqaammi nakorsaatitortitsineq nalunaarsimassaaq pisariaqarpallu nakorsaatit-ukkat nalunaarsorsimaffiat assilillugu nas-siunneqassaaq.

Nakorsaataasivimmiisitsineq

Maleruagassiap matuma piumasaqaatitai eq-quutsinneqarsinnaanngorlugit nakorsaataasi-viit sananeqarlutillu aqqissugaassapput. ilisi-viit inissaqarluassapput kissassuseq naaper-tuuttuussaaq inissisimaneralu akornusersor-neqarani nakorsaatileriviusinnaasariaqarpoq. Init sikaaviillu nakorsaataasiviit parnaartar-tuussapput. Suliffimmi avatangiisinut piuma-saqaatit (ass. inini silaannarmik milluaasu-limmi kræftertunut nakorsaatinik cytotatika-nik akoorisarnissamat piumasaqaat) eqquut-sinneqassapput.

Nakorsaatinik igitsisarneq

Nakorsaatit pisoqalisimasut atunngitsuukkallu maleruagassiat atuuttut naapertorlugit iller-sorneqarsinnaasumik suujunnaarsinneqassap-put.

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissakkut
Nakkutilliisoqarfik ulloq 18. marts 2009

Flemming Kleist Stenz
Peqqinnissakkut Nakkutilliisuutitaq
allaffissornermilu pisortaq

Inatsisit toqqammavigineqartut:

- Nakorsaatit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, maajip 12-ani 2005-imeersoq.
- Nakorsaatinik pissarsiniartarneq nakorsaatilerinerlu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat Nalunaarutaat nr. 27 novembarip 14-ani 2005 imeersoq
- Nakorsaatit allattorsimaffii nakorsaasiisinaanermullu allagartat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat Nalunaarutaat nr. 28 novembarip 14-ani 2005 imeersoq.
- Peqqinnissaqarfiup aqunneqarnera aaqjissuussaanageralu pillugit Inatsisartut Peqqussutaat nr. 3 maajip 23-ani 2000-imeersoq.
- Napparsimasut inatsisitigut inissisimanerat pillugu Inatsisartut Peqqussutaat nr. 6 maajip 31-ani 2001-imeersoq.
- Peqqissaasut sulisinnaatitaanerat sulinerallu pillugit. Kalaallit Nunaanni Inatsisartut Peqqussutaat nr. 7 oktobarip 30-ani 1995-imeersoq
- Peqqinnissakkut Nakkutilliisoqarfiup ilitersuusaa ” Peqqinnissaqarfimmi nalunaarsuisarneq ” oktobarip 4-ani 2005-imeersoq.

Toqqammaviit allat:

Napparsimaviit immikkoortortaanni suliffeqarfinnilu nakorsaaviusuni nakorsaatilerineq pillugu nakorsaatinut tunngatillugu aqutsisorqarfiup (Lægemiddelstyrelse) peqqussusiaa (Medicinskabsbekendtgørelse)